

# ‘ಅಹಿಂಸೆಯ ಸಾಕಾರ ಮೂರ್ತಿ ಗೌತಮ ಬುದ್ಧ’

## ಕೆ.ರವಿಚಂದ್ರ

ಕನ್ನಡ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು  
ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ದೇವನಹಳ್ಳಿ  
ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಜಿಲ್ಲೆ. ೫೬೨೧೧೦

### ABSTRACT:

ಬುದ್ಧ (ಜನನ 6 ನೇ-4 ನೇ ಶತಮಾನ ಲುಂಬಿನಿ, ಕಪಿಲವಸ್ತು ಬಳಿ, ಶಾಕ್ಯ ಗಣರಾಜ್ಯ, ಕೋಸಲ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ [ಈಗ ನೇಪಾಳದಲ್ಲಿದೆ]-ಮರಣ, ಕುಸಿನಾರ, ಮಲ್ಲ್ಯ ಗಣರಾಜ್ಯ, ಮಗಧ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ [ಈಗ ಕಾಸಿಯಾ, ಭಾರತ]) ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದ ಸ್ಥಾಪಕ, ಒಂದು ದಕ್ಷಿಣ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವ ಏಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಪ್ರಪಂಚದ ಪ್ರಮುಖ ಧರ್ಮಗಳು ಮತ್ತು ತಾತ್ವಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಯುಗದ ಮೊದಲು 6 ನೇ ಮತ್ತು 4 ನೇ ಶತಮಾನದ ನಡುವೆ ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಶಿಕ್ಷಕನ ಅನೇಕ ವಿಶೇಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧನೂ ಒಬ್ಬ. ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಬುದ್ಧ ಗೌತಮನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅವರ ಜನ್ಮ, ಜ್ಞಾನೋದಯ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಾಣಕ್ಕೆ ಹಾದುಹೋಗುವ ವಿವಿಧ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನು ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ವೆಸಾಕ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಗಳು ವಿವಿಧ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಆಚರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನ ದಿನಾಂಕವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಬುದ್ಧನ ಜನ್ಮವನ್ನು ಏಪ್ರಿಲ್ ಅಥವಾ ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಚಂದ್ರನ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ ಅನ್ನು ಬಳಸದ ಜಪಾನ್‌ನಲ್ಲಿ, ಬುದ್ಧನ ಜನ್ಮವನ್ನು ಏಪ್ರಿಲ್ 8 ರಂದು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಆಚರಣೆಯು ಸ್ಥಳೀಯ ಶಿಂಟೋ ಸಮಾರಂಭದೊಂದಿಗೆ ಹನಮತ್ಸುರಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಹೂವಿನ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ವಿಲೀನಗೊಂಡಿದೆ.

**KEYWORDS:** ಕುಸಿನಾರ, ಮಲ್ಲ್ಯ ಗಣರಾಜ್ಯ, ಮಗಧ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ, ದಕ್ಷಿಣ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವ ಏಷ್ಯಾ, ಕಾಸಿಯಾ, ಭಾರತ.

ಬೌದ್ಧರು ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಅವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಇಂದು ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಧರ್ಮವನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದರು. ಬುದ್ಧ ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯು ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಧಾರ್ಮಿಕ ಗುಂಪುಗಳಿಂದ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಮತ್ತು ಅರ್ಥಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು, ಆದರೆ ಇದು ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದ ಸಂಪ್ರದಾಯದೊಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬಲವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಅಜ್ಞಾನದ ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡ ಪ್ರಬುದ್ಧ ಜೀವಿ ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ದುಃಖದಿಂದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದ ವಿವಿಧ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ಹಿಂದೆ ಬುದ್ಧರು ಇದ್ದರು ಮತ್ತು ಮುಂದೆಯೂ ಬುದ್ಧರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದ ಕೆಲವು ಪ್ರಕಾರಗಳು ಪ್ರತಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಯುಗಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬನೇ ಬುದ್ಧನಿದ್ದಾನೆ; ಇತರರು ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಬುದ್ಧರಾಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಂಬುತ್ತಾರೆ ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಬುದ್ಧ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು (ತಥಾಗತಗರ್ಭ) ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

## ಬುದ್ಧನ ಜೀವನದ ಮೂಲಗಳು

ಬುದ್ಧನ ಜೀವನದ ಖಾತೆಗಳು ಹಲವು ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಮೊದಲಿನವು ಸೂತ್ರಗಳ ಸಂಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ (ಪಾಲಿ: suttas), ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಬುದ್ಧನಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಪ್ರವಚನಗಳು. ಸೂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ, ಬುದ್ಧನು ರಾಜಕುಮಾರನಾಗಿ ತನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದ ಸಮಯದಿಂದ ಆರು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಜ್ಞಾನೋದಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವವರೆಗೆ ತನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ವೈಯಕ್ತಿಕ

ಘಟನೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವರ ಜ್ಞಾನೋದಯದ ಹಲವಾರು ಖಾತೆಗಳು ಸೂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಪಾಲಿ ಪಠ್ಯ, ಮಹಾಪರಿನಿಬ್ಬನ-ಸುತ್ತು ("ಅಂತಿಮ ನಿರ್ವಾಣದ ಕುರಿತು ಪ್ರವಚನ"), ಬುದ್ಧನ ಕೊನೆಯ ದಿನಗಳು, ನಿರ್ವಾಣಕ್ಕೆ ಅವನ ಹಾದಿ, ಅವನ ಅಂತ್ಯಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಅವನ ಅವಶೇಷಗಳ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಆರಂಭಿಕ ಸೂತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆಯ ಖಾತೆಗಳು ಬುದ್ಧನ ಜನ್ಮ ಮತ್ತು ಬಾಲ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ, ಆದಾಗ್ಯೂ ಕೆಲವು ಸೂತ್ರಗಳು ಇತಿಹಾಸಪೂರ್ವ ಬುದ್ಧ ವಿಪಾಶಿನ್ ಜೀವನದ ವಿವರವಾದ ಖಾತೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ.

ಆರಂಭಿಕ ಬೌದ್ಧ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮತ್ತೊಂದು ವರ್ಗ, ವಿನಯ (ಸನ್ಯಾಸಿಗಳ ಶಿಸ್ತಿನ ನಿಯಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ), ಬುದ್ಧನ ಜೀವನದ ಹಲವಾರು ಘಟನೆಗಳ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಆದರೆ ಅಪರೂಪವಾಗಿ ನಿರಂತರ ನಿರೂಪಣೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ; ಜೀವನಚರಿತ್ರೆಯ ವಿಭಾಗಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅವರ ಆರಂಭಿಕ ಶಿಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದ ಶರಿಪುತ್ರನ ಪರಿವರ್ತನೆಯೊಂದಿಗೆ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಸೂತ್ರಗಳು ಬುದ್ಧನ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದರೆ (ಅವನ ಹಿಂದಿನ ಜೀವನ, ಅವನ ತಪಸ್ಸಿನ ಅಭ್ಯಾಸ, ಅವನ ಜ್ಞಾನೋದಯ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಾಣಕ್ಕೆ ಅವನ ಅಂಗೀಕಾರ), ವಿನಯ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಅವನ ಶಿಕ್ಷಕನಾಗಿ ವೃತ್ತಿಜೀವನ ಮತ್ತು ಅವನ ಆರಂಭಿಕ ಶಿಷ್ಯರ ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಸೂತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ವಿನಯ ಪಠ್ಯಗಳು, ಬುದ್ಧನ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಅವನ ಬೋಧನೆಗಳೆರಡಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾಳಜಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತವೆ, ಅವುಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪರಸ್ಪರ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿವೆ; ಆರಂಭಿಕ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆಯ ಖಾತೆಗಳು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಪ್ರವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅವರ ಸಂಪರ್ಕದ ಮೂಲಕ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯ ಸ್ಥಳಗಳು ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿವೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯ ಯುಗದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ, ಬುದ್ಧನ ಜೀವನದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಅವರು ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಮರಣದವರೆಗಿನ ಅವನ ಜೀವನವನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಆದಾಗ್ಯೂ ಅವನ ಜನ್ಮಸ್ಥಳವಾದ ಕಪಿಲವಸ್ತುವಿಗೆ (ಪಾಲಿ: ಕಪಿಲವತ್ತು) ವಿಜಯಶಾಲಿಯಾಗಿ ಹಿಂದಿರುಗುವುದರೊಂದಿಗೆ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ಇದು ಅವನ ಜ್ಞಾನೋದಯದ ಒಂದು ವರ್ಷ ಅಥವಾ ಆರು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ನಡೆಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾಗಶಃ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಬೇಕಾದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುತ್ತವೆ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಗುಲಾಬಿ-ಸೇಬಿನ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಬಾಲ ರಾಜಕುಮಾರನ ಧ್ಯಾನ ಮತ್ತು ನಗರದ ಹೊರಗೆ ಅವನ ನಾಲ್ಕು ಮಹತ್ವದ ರಥ ಸವಾರಿ.

ಈ ಖಾತೆಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬುದ್ಧನ ಹಿಂದಿನ ಜೀವನದ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಆದಾಗ್ಯೂ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತವೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಜಾತಕಸ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಬುದ್ಧನ ಹಿಂದಿನ ಜೀವನದ ಕಥೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹಗಳು ಬೌದ್ಧ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಆರಂಭಿಕ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಘಟನೆಯು ಬುದ್ಧನಿಗೆ ಹಿಂದಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಘಟನೆಯನ್ನು ನೆನಪಿಸುತ್ತದೆ. ನೈತಿಕ ಸೂತ್ರವನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಅವನು ಆ ಕಥೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ವರ್ತಮಾನಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದ ಅವನು ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಜೀವನದ ಕಥೆಯಲ್ಲಿನ ಪಾತ್ರಗಳ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅವತಾರಗಳೆಂದು ತನ್ನ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ವಿವಿಧ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾನೆ, ಸ್ವತಃ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾನೆ.

ಜಾತಕ ಕಥೆಗಳು (ಒಂದು ಪಾಲಿ ಸಂಗ್ರಹವು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 547 ಅನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ) ಬೌದ್ಧ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿದೆ. ಅವು ಈಶಾನ್ಯ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ ರಾಜ್ಯದ ಭಾರುತ್ ನಲ್ಲಿರುವ 2ನೇ ಶತಮಾನದ ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವ ಸ್ತೂಪದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 32 ಕಲ್ಲಿನ ಕೆತ್ತನೆಗಳ ಮೂಲವಾಗಿದೆ; 15 ಸ್ತೂಪ ಕೆತ್ತನೆಗಳು ಬುದ್ಧನ ಕೊನೆಯ ಜೀವನವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಬುದ್ಧನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಸಮುದಾಯವು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲು ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಕಲ್ಲಿನ ಕೆತ್ತನೆಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಮೂಲವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಜಾತಕ ಕಥೆಗಳು ಭಾರತದಾಚೆಗೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ; ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ, ಪಿನ್ಸ್ ವೆಸ್ಸಂತಾರಾ (ಬುದ್ಧನ ಅಂತಿಮ ಪುನರ್ಜನ್ಮ) ಕಥೆಯು ತನ್ನ ಪವಿತ್ರ ಆನೆ, ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು

ಅಂತಿಮವಾಗಿ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ದಾನದ ಸದ್ಗುಣಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಸಮರ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾನೆ-ಅವನ ಕೊನೆಯ ಕಥೆಯಂತೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಬುದ್ಧನ ಜೀವನವು ಅವನ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಅವನ ಮರಣದವರೆಗಿನ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುತ್ತದೆ 2 ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಅಶ್ವಘೋಷನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾವ್ಯ ಬುದ್ಧಚರಿತ ("ಬುದ್ಧನ ಕಾರ್ಯಗಳು") ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಮೂಲಸರ್ವಸ್ವವಾದ ವಿನಯ (ಬಹುಶಃ 4 ಅಥವಾ 5 ನೇ ಶತಮಾನದ ) ನಂತರ ಪಠ್ಯಗಳು ಬುದ್ಧನ ಅನೇಕ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಕಾಲಾನುಕ್ರಮದ ಖಾತೆಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತವೆ. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆಗಳ ಉದ್ದೇಶವು ಶಾಕ್ಯಮುನಿಯ ಜೀವನದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅವನ ಜೀವನದ ಘಟನೆಗಳು ಹಿಂದಿನ ಎಲ್ಲಾ ಬುದ್ಧರು ಅನುಸರಿಸಿದ ಮಾದರಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದು ಕಡಿಮೆ. ಕೆಲವರ ಪ್ರಕಾರ, ಹಿಂದಿನ ಎಲ್ಲಾ ಬುದ್ಧರು ನಾಲ್ಕು ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಿದ ನಂತರ ಗೃಹಸ್ಥನ ಜೀವನವನ್ನು ತೊರೆದರು, ಎಲ್ಲರೂ ತಪಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು, ಎಲ್ಲರೂ ಬೋಧಗಯಾದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನೋದಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದರು, ಎಲ್ಲರೂ ಸಾರನಾಥದ ಜಿಂಕೆ ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸಿದರು, ಇತ್ಯಾದಿ.

ಬುದ್ಧನ ಜೀವನವನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧ ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಪುನಃ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ, ಅಗತ್ಯವಿರುವಂತೆ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಮುಖ ಯಾತ್ರಾ ಸ್ಥಳಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಆದರೆ ಹಿಂದಿನ ಖಾತೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸದಿರುವ ತಾಣಗಳು ಬುದ್ಧನ ಉಪಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಥೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಿಂಹಾವಲೋಕನವಾಗಿ ಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಅವನ ಮರಣದ ನಂತರ ಬೌದ್ಧಧರ್ಮವು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳು - ಶ್ರೀಲಂಕಾ, ಕಾಶ್ಮೀರ ಮತ್ತು ಬರ್ಮಾ (ಈಗ ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್) - ಅವರ ಜೀವನದ ಖಾತೆಗಳಿಗೆ ಅವರ ಮಾಂತ್ರಿಕ ಭೇಟಿಗಳ ನಿರೂಪಣೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದೆ.

ಬುದ್ಧನ ಜೀವನದ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಬೌದ್ಧ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಶತಮಾನಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ, ವಿದ್ವಾಂಸರು ಬುದ್ಧನ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಆರಂಭಿಕ ತನಿಖೆಗಳು ಅನೇಕ ದಂತಕಥೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಲು ಮತ್ತು ಗುರುತಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿವೆ. ನಿಜವಾದ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದಾದ ಸಂಯೋಜನೆಯ ನಡುವೆ ಶತಮಾನಗಳು ಕಳೆದಿದ್ದರಿಂದ, ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಈ ವಿಚಾರಣೆಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಫಲಪ್ರದವಲ್ಲ ಎಂದು ತ್ಯಜಿಸಿದರು. ಬದಲಾಗಿ ಅವರು ಬುದ್ಧನ ನಿರೂಪಣೆಗಳ ನಡುವಿನ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಬುದ್ಧನ ಜೀವನದ ವಿವಿಧ ಉಪಯೋಗಗಳು ಮತ್ತೊಂದು ಆಸಕ್ತಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ವಿದ್ವಾಂಸರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಬುದ್ಧನ ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕೃತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಹಂತಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವನ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುವ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿದೆ.

ಬುದ್ಧನ ಏಕೈಕ ಜೀವನವನ್ನು ರಚಿಸುವ ಪ್ರೇರಣೆ, ಅವನ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮಗಳಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಾಣಕ್ಕೆ ಅವನ ಅಂಗೀಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ತಡವಾಗಿ ಸಂಭವಿಸಿದೆ ಎಂದು ಪುನರುಚ್ಚರಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಬದಲಾಗಿ, ಬುದ್ಧನ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವು ಹಲವಾರು ಹಿಂದಿನ ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರ ತುಣುಕುಗಳ ಸಂಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಮೂಲಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಂಡಿತು. ಮತ್ತು ಬುದ್ಧನ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆಗಳು ಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಆಧುನಿಕ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಜೀವನಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ, ಅದು ಬುದ್ಧನನ್ನು ಪುರಾಣೀಕರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ನೈತಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳು ಅಥವಾ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮುನ್ನೂರಿತಿಸುವಲ್ಲಿ ಅವರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಒತ್ತಿಹೇಳುತ್ತದೆ. ಕೆಳಗಿನವುಗಳು ಬುದ್ಧನ ಜೀವನದ ಒಂದು ವೃತ್ತಾಂತವು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ, ಆದರೆ ಸಂಶ್ಲೇಷಿತವಾಗಿದೆ, ಅವರ

ಜೀವನದ ವಿವಿಧ ಖಾತೆಗಳಿಂದ ಕೆಲವು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುತ್ತದೆ, ಇದು ಈ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತದೆ.

## ಜನನ ಮತ್ತು ಆರಂಭಿಕ ಜೀವನ

ಕಪಿಲವಸ್ತು ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿದ್ದ ಶಾಕ್ಯ ಕುಲದ ರಾಜ ಶುದ್ಧೋದನನ ಮಗನಾಗಿ ಜನಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವನು ನಿರ್ಧರಿಸಿದನು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ, ಅವನ ತಾಯಿ, ರಾಣಿ ಮಹಾ ಮಾಯಾ, ಬಿಳಿ ಆನೆಯೊಂದು ತನ್ನ ಗರ್ಭವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದೆ ಎಂದು ಕನಸು ಕಂಡಳು. ಹತ್ತು ಚಂದ್ರನ ತಿಂಗಳುಗಳ ನಂತರ, ಅವಳು ಲುಂಬಿನಿಯ ಉದ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಮಗು ಅವಳ ಬಲಗೈಯಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿತು. ಅವರು ತಕ್ಷಣ ನಡೆಯಲು ಮತ್ತು ಮಾತನಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಪ್ರತಿ ಹೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲೂ ಅವನ ಪಾದದ ಕೆಳಗೆ ಕಮಲದ ಹೂವು ಅರಳಿತು ಮತ್ತು ಇದು ಅವನ ಕೊನೆಯ ಜೀವನ ಎಂದು ಅವನು ಘೋಷಿಸಿದನು. ಹುಡುಗನ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಊಹಿಸಲು ರಾಜನು ಆಸ್ಥಾನದ ಜ್ಯೋತಿಷಿಗಳನ್ನು ಕರೆದನು. ಅವರು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ದೊರೆ (ಚಕ್ರವರ್ತಿನ್) ಅಥವಾ ಬುದ್ಧರಾಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಏಳು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು; ಒಬ್ಬ ಜ್ಯೋತಿಷಿಯು ಮಗು ಬುದ್ಧನಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವನ ಜನನದ ಏಳು ದಿನಗಳ ನಂತರ ಅವನ ತಾಯಿ ತೀರಿಕೊಂಡಳು ಮತ್ತು ಅವನ ತಾಯಿಯ ಸಹೋದರಿ ಮಹಾಪ್ರಜಾಪತಿಯಿಂದ ಅವನನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಾಯಿತು. ಚಿಕ್ಕ ಮಗುವಾಗಿದ್ದಾಗ, ರಾಜಕುಮಾರನು ಒಮ್ಮೆ ಹಬ್ಬದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸದೆ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟನು. ನಂತರ ದಿನದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವುದನ್ನು ಪತ್ತೆ ಮಾಡಿದರು, ಅವರ ನೆರಳು ಸೂರ್ಯನಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲು ದಿನವಿಡೀ ಚಲನರಹಿತವಾಗಿತ್ತು.

ರಾಜಕುಮಾರ ಶ್ರೀಮಂತ ಜೀವನವನ್ನು ಆನಂದಿಸಿದನು; ಅವನ ತಂದೆಯು ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ, ಅನಾರೋಗ್ಯ, ಮತ್ತು ಮರಣವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಪ್ರಪಂಚದ ದುಷ್ಟರಿಣಾಮಗಳಿಗೆ ಒಡ್ಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಅವನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದನು ಮತ್ತು ಅವನಿಗೆ ಬೇಸಿಗೆ, ಚಳಿಗಾಲ ಮತ್ತು ಮಳೆಗಾಲಕ್ಕೆ ಅರಮನೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದನು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಸಂತೋಷಗಳನ್ನು (ಕೆಲವು ಖಾತೆಗಳಲ್ಲಿ 40,000 ಸೇರಿದಂತೆ) ಒದಗಿಸಿದನು. ಮಹಿಳಾ ಪರಿಚಾರಕರು). 16 ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಸುಂದರ ರಾಜಕುಮಾರಿ ಯಶೋಧರನನ್ನು ವಿವಾಹವಾದರು. ರಾಜಕುಮಾರ 29 ವರ್ಷದವನಾಗಿದ್ದಾಗ, ಅವನ ಜೀವನವು ಆಳವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಒಳಗಾಯಿತು. ಅವನು ತನ್ನ ರಥದಲ್ಲಿ ನಗರದ ಮೂಲಕ ಸವಾರಿ ಮಾಡಲು ಕೇಳಿಕೊಂಡನು. ರಾಜನು ತನ್ನ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದನು ಆದರೆ ಮೊದಲು ಎಲ್ಲಾ ರೋಗಿಗಳು ಮತ್ತು ವೃದ್ಧರನ್ನು ಮಾರ್ಗದಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಲಾಯಿತು. ಒಬ್ಬ ಮುದುಕನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅವನ ಮುಂದೆ ಏನು ನಿಂತಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯದೆ, ರಾಜಕುಮಾರನಿಗೆ ಇದು ವಯಸ್ಸಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಯಿತು. ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು, ಅಲ್ಲದೆ, ಇದು ಪ್ರಪಂಚದ ಏಕೈಕ ಮುದುಕನಲ್ಲ; ರಾಜಕುಮಾರ, ಅವನ ತಂದೆ, ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತು ಅವನ ಬಂಧುಗಳು-ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದು ದಿನ ವೃದ್ಧರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲ ಪ್ರವಾಸವು ಅರಮನೆಯ ಗೋಡೆಗಳ ಆಚೆಗೆ ಮೂರು ವಿಹಾರಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿತು. ಈ ಪ್ರವಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಅವನು ಮೊದಲು ಒಬ್ಬ ಅಸ್ವಸ್ಥ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡನು, ನಂತರ ಶವವನ್ನು ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಲಾಯಿತು, ಮತ್ತು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಧ್ಯಾನಸ್ಥನಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದನು. ಮಾನವ ಜೀವನದ ವಿವಿಧ ದುಷ್ಟರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಹುಡುಕುವವರ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿದ ನಂತರ, ಅವರು ನಗರವನ್ನು ತೊರೆದು ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ನಿವೃತ್ತರಾಗಲು ರಾಜನನ್ನು ಅನುಮತಿ ಕೇಳಿದರು. ತಂದೆಯು ತನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ತಾನು ಉಳಿಯುವುದಾದರೆ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ನೀಡುತ್ತಾನೆ. ರಾಜಕುಮಾರನು ತನ್ನ ತಂದೆಯು ಎಂದಿಗೂ ಸಾಯುವುದಿಲ್ಲ, ಅನಾರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ವಯಸ್ಸಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ತನ್ನ ಅದೃಷ್ಟವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೇಳಿಕೊಂಡನು. ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಂದೆ ಉತ್ತರಿಸಿದರು. ರಾಜಕುಮಾರನು ತನ್ನ ಕೋಣೆಗಳಿಗೆ ನಿವೃತ್ತನಾದನು, ಅಲ್ಲಿ ಅವನು ಸುಂದರ ಮಹಿಳೆಯರಿಂದ ಮನರಂಜಿಸಿದನು. ಮಹಿಳೆಯರಿಂದ ಚಂಚಲಗೊಳ್ಳದೆ,

ರಾಜಕುಮಾರನು ಜನನ ಮತ್ತು ಮರಣದ ಆಚೆಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಆ ರಾತ್ರಿ ಹೊರಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದನು.

ರಾಜಕುಮಾರನು ಕಪಿಲವಸ್ತು ಮತ್ತು ರಾಜಮನೆತನವನ್ನು ತೊರೆದು ಕಾಡನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು, ಅಲ್ಲಿ ಅವನು ತನ್ನ ಕೂದಲನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಬೇಟೆಗಾರನ ಸರಳ ಉಡುಗೆಗಾಗಿ ತನ್ನ ರಾಜವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿದನು. ಅಂದಿನಿಂದ ಅವನು ತನ್ನ ಭಿಕ್ಷಾಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ಅಲೆದಾಟದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಅವನು ಮಗಧದ ರಾಜ ಮತ್ತು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಬುದ್ಧನ ಪೋಷಕ ಬಿಂಬಿಸಾರನನ್ನು ಎದುರಿಸಿದನು, ಅವನು ತಪಸ್ವಿ ರಾಜಕುಮಾರ ಎಂದು ತಿಳಿದ ನಂತರ, ತನ್ನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೇಳಿಕೊಂಡನು. ರಾಜಕುಮಾರ ನಿರಾಕರಿಸಿದನು ಆದರೆ ಅವನು ಜ್ಞಾನೋದಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದಾಗ ಹಿಂತಿರುಗಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡನು. ಮುಂದಿನ ಆರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ರಾಜಕುಮಾರ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದರು ಮತ್ತು ಆನಂದದಾಯಕ ಏಕಾಗ್ರತೆಯ ಆಳವಾದ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಕಲಿತರು. ಆದರೆ ಅವನು ತನ್ನ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಹೊಂದಿಸಿದನು ಮತ್ತು ಅವರ ಸಾಧನೆಗಳ ಹೊರತಾಗಿಯೂ, ಅವರ ಮರಣದ ನಂತರ ಅವರು ಮರುಜನ್ಮ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದರು. ಅವರು ನಂತರ ಐದು ಯತಿಗಳ ಗುಂಪನ್ನು ಸೇರಿದರು, ಅವರು ಸ್ವಯಂ ಮರಣದ ತೀವ್ರ ಸ್ವರೂಪಗಳ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರು. ರಾಜಕುಮಾರನು ಅವರ ಅಭ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೀಣನಾದನು, ಅಂತಿಮವಾಗಿ ತನ್ನ ದೈವನಂದಿನ ಊಟವನ್ನು ಒಂದು ಬಟಾಣಿಗೆ ಇಳಿಸಿದನು. ಬೌದ್ಧ ಕಲೆಯು ಅವನನ್ನು ಧ್ಯಾನಸ್ಥ ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಶವಾದ ರೂಪದಲ್ಲಿ, ಗುಳಿಬಿದ್ದ ಕಣ್ಣುಗಳು ಮತ್ತು ಚಾಚಿಕೊಂಡಿರುವ ಪಕ್ಕಲುಬುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಂತೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರು ಮಾಂಸದ ಮರಣವು ದುಃಖ ಮತ್ತು ಪುನರ್ಜನ್ಮದಿಂದ ವಿಮೋಚನೆಯ ಮಾರ್ಗವಲ್ಲ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಯುವತಿಯಿಂದ ಅಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಕೆನೆ ಭಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು.

ಬುದ್ಧ ತನ್ನ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಅಹಿಂಸೆ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಈ ಅಹಿಂಸಾ ತತ್ವ ಹಾಗೂ ಶಾಂತಿಯತೆಯನ್ನು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಹೋರಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಹಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಇವೆ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ ಕಬೀರ ಪಂಥದ ಅನುಯಾಯಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಎಂದರೆ ಅದು ರಕ್ತ ರಹಿತ ಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ದೊರೆಯುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದರು. ಇದನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಕೊನೆಯ ಉಸಿರಿನ ವರೆಗೂ ಕಾಪಾಡಿದರು.

ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಮಹಾನ್ ಚೇತನಗಳನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರುಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಅಹಿಂಸೆಗೆ ಹೆಸರಾದ ಬುದ್ಧ, ಬಸವೇಶ್ವರ, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿ ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರು ಪ್ರಮುಖರು. ಇವರು ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜದ ಓರೆಕೋರೆಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿದರು, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಶಾಂತಿ ಹಾಗೂ ಅಹಿಂಸಾ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದ ಸ್ಥಾಪಕರಾದ ಗೌತಮ ಬುದ್ಧನ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳನ್ನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಪರಿಪಾಲಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ರವರು ಪ್ರಮುಖರು. ಬುದ್ಧ ಮತ್ತು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ರವರ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದಾಗ ಇಬ್ಬರು ಒಂದೇ ನಾಣ್ಯದ ಎರಡು ಮುಖಗಳು ಎಂದೇ ಕರೆಯಬಹುದು.

ಗೌತಮ ಬುದ್ಧ ಶಕ್ಯ ವಂಶದ ಶುದ್ಧೋಧನ ಹಾಗೂ ಮಾಯಾ ದೇವಿಯ ಮಗನಾಗಿ ವೈಶಾಖ ಶುದ್ಧ ಪೂರ್ಣಿಮೆಯ ದಿನದಂದು ಲುಂಬಿನಿ ವನದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರ ಮೂಲ ಹೆಸರು ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ. ಸಿದ್ಧಾರ್ಥನನ್ನು ನೋಡಲು ಬಂದ ಅಶಿತ ಮುನಿಗಳು ಆ ಮಗುವಿನ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು ಇದರಿಂದ ಕಳವಳಗೊಂಡ ಶುದ್ಧೋಧನ ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಸುಖದ ಭೋಗಕ್ಕೆ ಬಂಧಿಸಲು ಸರ್ವ ರೀತಿಯ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ವಿಧಿಯ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವೇ ಬೇರೆಯಾಗಿತ್ತು. ಸಿದ್ಧಾರ್ಥನಿಗೆ ಕಂಡ ಆ ನಾಲ್ಕು ಮಹಾ ದರ್ಶನಗಳು ಅವನನ್ನು ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಸುಖದಿಂದ ವಿಮುಖವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ತನ್ನ 29ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ, ಕೋಶ, ಸಂಸಾರವನ್ನು ತೊರೆದು ಮಹಾ ಪರಿತ್ಯಾಗಿಯಾಗಿ ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದನು.

ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ತುಮುಲಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಲವು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಿಯೂ ತನಗೆ ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತರ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಉರುವೇಲು ಗ್ರಾಮದ ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ತಕನ ಮಗಳಾದ ಸುಜಾತಾ ನೀಡಿದ ಭಿಕ್ಷಾನ್ನವನ್ನು ಪಡೆದು ಗಯಾದ ಅರಳಿ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಧ್ಯಾನಾಸಕ್ತನಾದ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥನಿಗೆ ಸುಮಾರು 47 ದಿನಗಳ ತಪಸ್ಸಿನ ನಂತರ ಎಂದರೆ ವೈಶಾಖ ಶುದ್ಧ ಪೂರ್ಣಿಮೆಯ ದಿನದಂದು ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಯಿತು, ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ಗೌತಮ ಬುದ್ಧನಾದ. ಬುದ್ಧ ಜನಿಸಿದ ಹಾಗೂ ಜ್ಞಾನೋದಯ ಆದಂತಹ ವೈಶಾಖ ಶುದ್ಧ ಪೂರ್ಣಿಮೆಯನ್ನು ಬುದ್ಧ ಪೂರ್ಣಿಮೆ ಎಂದು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಬುದ್ಧ ಮಹಾ ಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿ ಸಮಾಜದ ಡೊಂಕುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಅವಿರತ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು. ಬುದ್ಧ ವೈದಿಕ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿನ ವೆಚ್ಚದಾಯಕ ಆಚರಣೆಗಳು, ಶೋಷಣೆಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಈ ಮೂಲಕ ಅಹಿಂಸೆ, ಸತ್ಯ, ವಿಶ್ವ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಸಾರಿದರು. ಇಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆ ಇತ್ತು ಆದರೆ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂದಿನ ಜನರು ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ಮುಂದಾದರು.

ಬುದ್ಧ ತನ್ನ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಅಹಿಂಸೆ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಈ ಅಹಿಂಸಾ ತತ್ವ ಹಾಗೂ ಶಾಂತಿಯಂತೆಯನ್ನು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಹೋರಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಹಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಇವೆ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ ಕಬೀರ ಪಂಥದ ಅನುಯಾಯಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರ ಶಿಕ್ಷಕರು ಹಾಗೂ ಬರಹಗಾರರಾದ ಕೃಷ್ಣಾಜಿ ಅರ್ಜುನ್ ಕೇಳೋಸ್ಕರ್ ರವರು ಬರೆದಂತಹ ಗೌತಮ ಬುದ್ಧನ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ನೀಡಿದರು. ಅದು ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದ ಬಗೆಗೆ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ರವರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿತು. ಈ ಪುಸ್ತಕ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ರವರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ 50 ಸಾವಿರ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿತ್ತು.

## ಸಮಾರೋಪ:

ಬೌದ್ಧಧರ್ಮವು ಪ್ರಬುದ್ಧನಾದ ಗೌತಮ ಬುದ್ಧನಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಆಸ್ತಿಕವಲ್ಲದ ಧರ್ಮವಾಗಿದೆ. ಬುದ್ಧನ ಬೋಧನೆಗಳನ್ನು ಧರ್ಮ ಅಥವಾ ಧರ್ಮ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ, ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾನವರನ್ನು ದುಃಖದಿಂದ ವಿಮೋಚನೆ ಮಾಡುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದು ಬುದ್ಧನಿಂದ ಬೋಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸತ್ಯಗಳನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಉದಾತ್ತ ಎಂಟು ಪಟ್ಟು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ಜನರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತದೆ, ಅದು ಅವರನ್ನು ಜ್ಞಾನೋದಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಬುದ್ಧನು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ, ದಯೆ, ಔದಾರ್ಯ, ತಾಳ್ಮೆ ಮತ್ತು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಂತಹ ಸದ್ಗುಣಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಿದನು.

ಬುದ್ಧನು ಮೂರು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಸತ್ಯಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದನು: ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಕಳೆದುಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ; ಎಲ್ಲವೂ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ಕಾರಣ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮದ ಕಾನೂನು. ಬುದ್ಧನು ನಾಲ್ಕು ಉದಾತ್ತ ಸತ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಲಿಸಿದನು: ದುಃಖದ ಸತ್ಯ; ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ; ದುಃಖದ ಕಾರಣದ ಸತ್ಯ; ಲೌಕಿಕ ಆಸೆಗಳು; ದುಃಖದ ಅಂತ್ಯದ ಸತ್ಯ; ಆಸೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದು; ಮತ್ತು ನಮ್ಮನ್ನು ದುಃಖದಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುವ ಮಾರ್ಗದ ಸತ್ಯ: ಎಂಟು ಪಟ್ಟು. ಬುದ್ಧನು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ, ನೈತಿಕ ಗುಣ ಮತ್ತು ಏಕಾಗ್ರತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಿದನು. ಅವನ ಜ್ಞಾನೋದಯದ ನಂತರ, ಬುದ್ಧನು ತನ್ನ ಮೊದಲ ಧರ್ಮೋಪದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನನ್ನು ದುಃಖದಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಲು ಎಂಟು ಪಟ್ಟು ಉದಾತ್ತ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟನು. ಬುದ್ಧನು ಒಬ್ಬರ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಪಂಚ ಶಿಲೆಗಳನ್ನು, ತಪ್ಪಿಸಬೇಕಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸಹ ಹಾಕಿದನು.

## References

- BDEA/Buddhanet 2008, 'ದಿ ಆರ್ಡರ್ ಆಫ್ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳು ಮತ್ತು ಸನ್ಯಾಸಿಗಳು', ಬೌದ್ಧ ಅಧ್ಯಯನಗಳು: ಬುದ್ಧ ಮತ್ತು ಅವನ
- ಬ್ರಹ್ಮ, ಅಜಾನ್ 21 ಮೇ 2014 'ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಧೇರವಾಡದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಬಲೀಕರಣ
- ಬೌದ್ಧಧರ್ಮ', ಪಶ್ಚಿಮ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದ ಬೌದ್ಧ ಸಮಾಜ, ಧರ್ಮಲೋಕ ಕೇಂದ್ರ, ವೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ 10
- ಏಪ್ರಿಲ್ 2016, <http://www.dhammadoka.org.au/home/item/1684-gender-equalitytranscript.html>.
- ಕಲೆನ್, M 2011, 'ಮೈಂಡ್‌ಫುಲ್‌ನೆಸ್-ಬೇಸ್ಡ್ ಇಂಟರ್‌ವೆನ್ಷನ್: ಆನ್ ಎಮರ್ಜಿಂಗ್ ಫಿನಾಮಿನನ್',
- ಮೈಂಡ್‌ಫುಲ್‌ನೆಸ್, ಸಂಪುಟ. 2, ಸಂಚಿಕೆ 3, ಪುಟಗಳು 186-193, ಸ್ಪ್ರಿಂಗರ್ ಸೈನ್ಸ್ + ಬಿಸಿನೆಸ್ ಮೀಡಿಯಾ, LLC 2011, ವೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ
- 22 ಏಪ್ರಿಲ್ 2015, <http://link.springer.com/journal/12671/2/3/page/1>.
- ಡೇವಿಸ್, DM & ಹೇಯ್ಸ್, JA 2011, 'ಮನಸ್ಸಿನ ಪ್ರಯೋಜನಗಳೇನು? ಒಂದು ಅಭ್ಯಾಸ ವಿಮರ್ಶೆ
- ಮಾನಸಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆ-ಸಂಬಂಧಿತ ಸಂಶೋಧನೆ' \*pdf], ಸೈಕೋಥೆರಪಿ (ಚಿಕ್), ಸಂಪುಟ. 48, ಸಂ. 2, 198-208,
- ಅಮೇರಿಕನ್ ಸೈಕಲಾಜಿಕಲ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್, 28 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2015 ರಂದು ವೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ, doi:10.1037/a0022062.De Silva, AL
- 2003, ಸಲಿಂಗಕಾಮ ಮತ್ತು ಧೇರವಾಡ ಬೌದ್ಧಧರ್ಮ [pdf], ಬುದ್ಧನೆಟ್, 5 ಡಿಸೆಂಬರ್ 2015 ರಂದು ಪ್ರವೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಬುದ್ಧ ಧರ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಘ 1996-2012,
- <http://www.buddhanet.net/homosexu.htm>.
- ಡಿ ಸಿಲ್ವಾ, ಪಿ 1992, ಬುದ್ಧ ಮತ್ತು ಫ್ರಾಯ್ಡ್‌ಯನ್ ಸೈಕಾಲಜಿ, NUS ಪ್ರೆಸ್, ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್.
- ದೇವರಾಜ, LS 1994, 'ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಾನ', ಒಳನೋಟಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶ (ಲೆಗಿಸಿ ಆವೃತ್ತಿ), 30
- ನವೆಂಬರ್ 2013, 15 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2015 ರಂದು ವೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ,
- <http://www.accesstoinight.org/lib/authors/dewaraja/wheel280.html>.DN 15 PTS: D ii 55:
- (ಮಹಾನಿದಾನಸುಟ್ಟ).
- ಗಿಲ್ಬರ್ಟ್ ಬಿಡಿ 2011, ಚಕ್ರವನ್ನು ಮರುಶೋಧಿಸುವುದು: ಮೈಂಡ್‌ಫುಲ್‌ನೆಸ್ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
- ಬೌದ್ಧಧರ್ಮ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ, [ಪಿಡಿಎಫ್] (ಡಾಕ್ಟರಲ್ ಪ್ರಬಂಧ, ಪೆಸಿಫಿಕ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ), 25 ಜೂನ್ 2015 ರಂದು ಪ್ರವೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ,
- <http://commons.pacificu.edu/spp/201>.
- ಗುಡ್‌ಮ್ಯಾನ್, ಆರ್ 2013, ವಿಲಿಯಂ ಜೇಮ್ಸ್, 5 ಮಾರ್ಚ್ 2016 ರಂದು ವೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ,
- <http://plato.stanford.edu/entries/james>.Grabovac, AD, Lau, MA, & Willett, BR 2011,
- 'ಮೆಕ್ಯಾನಿಸಂಸ್ ಆಫ್ ಮೈಂಡ್‌ಫುಲ್‌ನೆಸ್: ಎ ಬೌದ್ಧ ಸೈಕಲಾಜಿಕಲ್ ಮಾಡೆಲ್', ಮೈಂಡ್‌ಫುಲ್‌ನೆಸ್, 2 (3), 154-166,
- ಸ್ಪ್ರಿಂಗರ್ ಸೈನ್ಸ್+ಬಿಸಿನೆಸ್ ಮೀಡಿಯಾ, LLC 2011, doi:10.1007/s12671-011-0054-5.